



**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**

Avd. 3

DOM
2017-09-04
Meddelad i Göteborg

Mål nr
2885-17

SÖKANDE

Samhall AB, 556448-1397
Box 27705
115 91 Stockholm

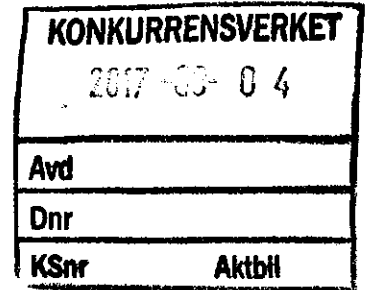
Ombud:
Advokat Susanne Wiklund
Advokatfirman Kjällgren AB
Box 1
451 15 Uddevalla

MOTPART

Högskolan i Väst
461 86 Trollhättan

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU



FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan och förordnar att Högskolan i Västs upphandling avseende städning av skol- och administrationslokaler, Lokalvårdsupphandling 2016 (dnr 2016/1788), ska göras om.

Dok.Id 482423

Postadress Box 53197 400 15 Göteborg	Besöksadress Sten Sturegatan 14	Telefon 031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se	Telefax 031 - 711 78 59	Expeditionstid måndag–fredag 08:00–16:00
---	---	--	-----------------------------------	---

BAKGRUND

Högskolan i Väst (Högskolan) genomför en upphandling avseende städning av skol- och administrationslokaler, Lokalvårdsupphandling 2016 (dnr 2016/1788). Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ska antas. Utvärderingen av inkomna anbud görs enligt en mervärdesmodell.

Åtta anbud lämnades och fyra gick vidare till utvärdering, bl.a. anbuden från Samhall AB och Rönnäng Industritjänst AB (Rönnäng). Av tilldelningsbeslut den 28 februari 2017 framgår att Rönnäng vunnit upphandlingen och att Samhall placerats på andra plats i utvärderingen.

YRKANDEN M.M.

Samhall AB ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska få avslutas först sedan rättelse har gjorts på så sätt att en ny anbudsutvärdering genomförs. I andra hand yrkar *Samhall* att upphandlingen ska göras om på grund av att den tillämpade utvärderingsmodellen och förfrågningsunderlaget är otydlig och oförutsägbar. *Samhall* anför bl.a. följande. Högskolan har brutit mot principen om likabehandling i 1 kap. 9 § LOU, genom att vid utvärderingen av anbuden utan saklig grund ha åsatt likvärdiga anbud olika poäng samt genom att tilldela annan anbudsgivare viss högre utvärderingspoäng, samtidigt som *Samhalls* anbud inte tilldelats poäng alls eller lägre poäng på motsvarande kriterier trots likvärdiga uppgifter och förhållanden. Detta gäller kriterierna "Organisation och bemanningsplan" och "Metod- och utrustningskrav". Högskolan har också brutit mot 1 kap. 9 § LOU genom att vid sin poängsättning av mervärden åsätta förhållanden som följer redan av obligatoriska s.k. ska-krav mervärdespoäng, trots att ska-krav är absoluta och inte kan vara föremål för utvärdering och poängsättning. För att en mervärdesmodell ska vara transparent och förutsägbar för anbudsgivaren så måste dels den absoluta nivån – minimikraven – vara tydligt

angivna, dels tydligt angett vilka faktorer eller förhållanden som kommer att beaktas för att bedöma mervärden samt någon ledning för vad som erfordras för att få respektive poängnivå åsatt. I upphandlingen saknas såväl angivande av tydlig ska-kravs nivå, som redovisning av vilka faktorer man avser att grunda mervärdesbedömningen på och vad som bör vara uppfyllt för att få respektive poäng. För en anbudsgivare är det, baserat på förfrågningsunderlaget i denna upphandling, oerhört svårt om inte omöjligt att på förhand bedöma vad som kommer att bedömas vara ett mervärde och vad som ska uppfyllas för att få 0-5 poäng eller för respektive poäng. Om utvärderingsmodellen hade utformats på ett transparent och sakligt sätt så att det hade framgått vad Högskolan avsåg att premiera så hade bolaget kunnat lämna ett mer välanpassat och konkurrenskraftigt anbud. Bolaget har således lidit skada, eller riskerar i vart fall att lida skada, och därmed föreligger skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot upphandlingen.

Högskolan anser att ansökan ska avslås och anför bl.a. följande. Anbudsvärderingen har genomförts objektivt enligt de kriterier som angivits i förfrågningsunderlaget. Samhalls yrkande om att dess anbud borde ha erhållit högre mervärdespoäng saknar grund. Dessutom har Samhall inte uppfyllt samtliga obligatoriska krav och anbudet skulle rätteligen inte ha inkluderats i utvärderingen. Rönnängs beskrivningar är väsentligt tydligare och gör konkreta kvantifierbara åtaganden. Samhall däremot utgår i huvudsak från sina standardiserade offerttexter och lämnar inga åtaganden för uppdraget eller beskrivningar av hur uppdraget genomförs. Ett stort antal svepande och oprecisa åtagande görs som inte ger något mervärde. Högskolan har inte lyckats finns några kvantifierbara uppgifter eller mervärden i Samhalls beskrivningar.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iaktas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet gör att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när. Ett oeftergivligt krav är dock att förfrågningsunderlaget ska vara så klart och tydligt utformat och innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande myndigheten tillmäter betydelse vid upphandlingen (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50).

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om den utvärderingsmodell som har använts strider mot principerna om likabehandling och transparens.

Ett förfrågningsunderlag som är bristfälligt strider mot principen om lika-behandling och transparens. Det bör därför vara så tydligt att anbudsgivarna får klart för sig hur utvärderingen kommer att gå till. Detta är en förutsättning för att anbudsgivarna ska förstå konsekvenserna av att välja den ena eller den andra lösningen och därmed kunna lämna så lämpliga och ändamålsenliga anbud som möjligt.

Av förfrågningsunderlaget (punkten 5.1.2.1) framgår bl.a. följande. Utvärderingskriterierna är Organisation och Metod. Dessa kommer att bedömas på en skala från noll till fem, där fem är högst. Bedömningen kommer att göras i förhållande till de krav som ställs i förfrågningsunderlaget och i hur väl erbjudandet bedöms leda till att önskade resultat ska uppnås.

Det finns inga principiella hinder mot att använda en s.k. mervärdesmodell. Det finns heller inget krav i LOU eller gemenskapsrätten på att varje steg i en poängskala ska beskrivas i ord i förfrågningsunderlaget. I den aktuella mervärdesmodellen saknas dock tydlig ledning för vad anbudsgivaren har att uppfylla för att få ett visst mervärde som i sin tur genererar ett visst prisavdrag. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det därför inte tillräckligt tydligt av förfrågningsunderlaget vad som kommer att tillmätas betydelse vid utvärderingen. Förfrågningsunderlaget har därmed öppnat för en alltför godtycklig bedömning som inte kunnat förutses av anbudsgivarna. Förfrågningsunderlagets utformning strider således i denna del mot principen om likabehandling och transparens (jfr t.ex. Kammarrätten i Stockholms domar den 27 januari 2017 i mål nr 5053-16 och 6086-16).

Samhall har till följd av bristerna i förfrågningsunderlaget inte kunnat lämna ett konkurrenskraftigt anbud, vilket medfört att bolaget lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför skäl för ingripande enligt 16 kap. 6 § LOU. Eftersom bristerna hänför sig till upphandlingens konkurrensupp-

sökande skede ska upphandlingen göras om. Ansökan om överprövning ska därmed bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Karin Hansson
Tf. rådman



HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.